

Apunts Educación Física y Deportes

ISSN: 1577-4015

ISSN: 2014-0983

pubinefc@gencat.cat

Institut Nacional d'Educació Física de Catalunya

España

González-Palomares, Alba

Cultura corporal y estereotipos en las fotografías de los libros de texto
de educación física editados durante la Ley orgánica de educación

Apunts Educación Física y Deportes, vol. 35, no. 136, 2019, p. 137

Institut Nacional d'Educació Física de Catalunya

España

Available in: <https://www.redalyc.org/articulo.oa?id=551659261011>

- How to cite
- Complete issue
- More information about this article
- Journal's webpage in redalyc.org

redalyc.org

Scientific Information System Redalyc

Network of Scientific Journals from Latin America and the Caribbean, Spain and
Portugal

Project academic non-profit, developed under the open access initiative

Body Culture and Stereotypes in Photographs in the Physical Education Textbooks Published during the Organic Education Law

Alba González-Palomares*

Faculty of Physical Education and Sport Sciences, University of Vigo, Spain

Director: Dra. Ana Rey-Cao¹ and Dra. María Inés Táboas-Pais¹

¹ Faculty of Physical Education and Sport Sciences, University of Vigo, Spain

Abstract

The overarching objectives of this doctoral dissertation are to describe the body culture conveyed in the photographs in Physical Education textbooks for secondary school and to analyse the gender, age and disability stereotypes associated with the motor expressions depicted in these pictures. Previous studies analysing the content of the pictures in books in this subject found that these materials reproduced an imaginary that reduced the complexity of the social reality and led to biased beliefs in students regarding the body culture by reproducing stereotypes that limit the diversity of practices according to gender, age and ability. Therefore, it is important to oversee these materials in order to ensure that changes have been made in the messages sent via the pictures and to better plan actions. A descriptive study was performed whose core technique was content analysis. The sample was 6,773 photographs from 12 different Spanish publishing houses. In order to conduct the content analysis, an ad-hoc adaptation of an instrument used in previous studies was used. The pilot test, consultations with experts and intercoder tests are the scientific criteria endorsing the instrument. For the statistical analysis, SPSS 20.0 software was used. A univariate and bivariate analysis was performed, and Pearson's chi-squared test was applied. The results indicated a distinct representation of body culture according to gender, age, disability and the diversity of motor expressions. The books focus on a young, able-bodied, male model. There is a clear inequality in the representation of women, adults, the elderly and persons with disabilities compared to the representation of men, children, adolescents, young adults and people without disabilities. The books also specifically assign motor expressions according to the group represented. The presence of photographs with famous brands or logos on the clothing worn reinforces the brand-craze phenomenon among students. The pictures reproduce sports sponsorship; thus, the field of education is contributing to private commercial interests. Signs of change compared to the previous law were detected, because the results show a slight increase in the representation of women and a closer association with the practice of athletic motor expression. People with disabilities are beginning to be represented in artistic expressions, physical-sport fitness and physical conditioning activities, and outdoor adventure physical activities, as well as in educational and utilitarian fields. The representation of contents associated with sports and physical fitness and physical conditioning activities increased, while the representation of activities in nature, artistic activities and games decreased.

Keywords: body culture, stereotypes, Physical Education, textbooks, content analysis, gender, age, disability, motor expression, brand

Date read: October 15, 2015.

Cultura corporal i estereotips en les fotografies dels llibres de text d'educació física editats durant la Llei orgànica d'educació

Alba González-Palomares*

Facultat de Ciències de l'Educació i l'Esport, Universitat de Vigo, Espanya

Direcció: Dra. Ana Rey-Cao¹ i Dra. María Inés Táboas-Pais¹

¹ Facultat de Ciències de l'Educació i l'Esport, Universitat de Vigo, Espanya

Resum

Els objectius generals d'aquesta tesi doctoral són descriure la cultura corporal que es transmet en les fotografies dels llibres de text d'educació física per a secundària i analitzar els estereotips de gènere, edat i discapacitat vinculats amb les expressions motrius que es representen en aquestes imatges. Estudis previs d'anàlisi de contingut de les imatges dels llibres d'aquesta assignatura van constatar que aquests materials reproduïen un imaginari que reduïa la complexitat pròpia de la realitat social i condicionava creences esbiaixades en l'alumnat referent a la cultura corporal en reproduir estereotips que limiten la diversitat de pràctiques en funció del gènere, l'edat i la capacitat, per la qual cosa és important supervisar aquests materials per a constatar si s'han produït canvis en els missatges emesos a través de les imatges i perfilar accions de millora. Es va realitzar un estudi descriptiu que va emprar l'anàlisi de contingut com a tècnica central. La mostra va ser de 6773 fotografies pertanyents a 12 editorials espanyoles diferents. Per efectuar l'anàlisi de contingut es va emprar una adaptació *ad hoc* d'un instrument utilitzat en recerques precedents. La prova pilot, la consulta a persones expertes i la prova intercodificadors són els criteris de científicitat que avalen l'instrument. Per a l'anàlisi estadística es va utilitzar el programari SPSS 20.0. Es va realitzar una anàlisi univariable i bivariant i es va aplicar el test khi-quadrat de Pearson. Els resultats van indicar una representació diferenciada de la cultura corporal en funció del gènere, l'edat, la discapacitat i la diversitat d'expressions motrius. Els llibres se centren en un model masculí, jove i sense discapacitat. Existeix una clara desigualtat entre la representació de dones, persones adultes i grans i persones amb discapacitat en comparació amb la representació d'homes, infància, adolescència i joventut i persones sense discapacitat. També realitzen una assignació específica d'expressions motrius en funció del col·lectiu representat. La presència de fotografies amb marques de notorietat o logotips en els equipaments esportius aferma el fenomen del marquisme en l'alumnat. Les imatges reproduïen el patrocini esportiu, contribuint a interessos comercials privats des de l'àmbit educatiu. Es van detectar indicis de canvis respecte a la llei anterior perquè els resultats mostren un lleuger increment en la representació de les dones i una major vinculació amb la pràctica d'expressions motrius esportives. Les persones amb discapacitat comencen a representar-se en expressions artístiques, activitats físicoesportives de fitnes i condició física i en activitats físiques d'aventura en la natura, així com en àmbits educatius i utilitaris. Els continguts vinculats amb els esports i les activitats físiques de fitnes i condició física han augmentat la seva representació mentre que la de les activitats a la natura, les artístiques i els jocs ha disminuït.

Paraules clau: cultura corporal, estereotips, educació física, llibres de text, anàlisi de contingut, gènere, edat, discapacitat, expressió motriu, marca

Data de lectura: 15 d'octubre de 2015.

* Correspondence:
Alba González-Palomares (albagonzalez@uvigo.es).

* Correspondència:
Alba González-Palomares (albagonzalez@uvigo.es).